

Izbaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom.

na celo leto	. 3 fl.
" pol leta	. 1 fl. 50 k.
" ¹ / ₄	— fl. 80 k.

Brez pošiljanja na dom

za celo leto	. 2 fl. 50 k.
" pol leta	. 1 fl. 30 k.
" ¹ / ₄	— fl. 70 k.

"Posamezni" listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

Naročnino sprejema vred
ništvo v Mariboru.

GOSPODAR.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Oznanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Štv. 21.

V. Mariboru 26. maja 1870.

Tečaj IV.

Pred volitvami.

Po najnovjših ukazih se je razpustil državni zbor, in vsi deželni zbori, razun českega. Odkar so Poljaki, Tirolci in Slovenci ta državni zbor zapustili, ki ga Čehi niso nikdar obiskati hteli, se je razpust smel vsak dan pričakovati. Ne-pričakovano je prišlo le, da se tudi česki deželni zbor ni razpustil. Potocki to razlaga s tim, ker od českega zbora, tudi če bi bile še enkrat nove volitve, ni pričakovati, da bi iz njega poslanci stopili v državni zbor.

Iz tega jasnila pa je tudi jasno, da bodo prihodnje vo-litve le gonjba v cislajtanski državni zbor. Zato se bodo od stare burokracije vse žile napele, da bi se volili možji slab-čeki in vladi udani, ki bi tudi zadovoljno šli sopet v oni po Beustu izmišljen ciklajtanski zbor, iz kterega so komaj še le izstopili bili Poljaki, Tirolci in Slovenci, in ga s tim iz-stopom naredili nemogočega. Pri nas imajo vladni možje to nesrečo, da si v svojih možganih izkubavajo svoje pro-grame, potem pa narode nagibljejo in silijo („Zwangslage“) da jim te programe potrdijo in to imenujejo „ustavo“.

Mi pa si ustavo inace mislimo, da namreč narodi in dežele imajo svoje opravičene želje in programe, in da jih zaupni možje vladajo po teh opravičenih narodovih željah in programih. Sicer bomo že videli, kako daleč spet pridemo.

Mislili smo, da bo novo ministerstvo spravo z narodi napravilo, in prvi njegov korak je, da Čehe izpahne iz obē-nega spravljevega posvetovanja. To se pravi z drugimi be-sedami, združimo se med seboj drugi narodi da Čehe omeh-čamo, ukrotimo, pripognemo v cislajtanski državni zbor.

Bodo Poljaki k temu svojo roko dali? Mogoče ali ne-mogoče? Dozdaj je zmagovala in upamo da odslej še vedno bolje zmaguje v obnem mnenju stranka Smolkina, ki hoče, da se vsi narodi in vse dežele pod Habsburškim žezlom na podlagi pravice in zgodovine stvarinsko zvežejo v eno edino moč Avstrijo in ni ji volja pripustiti, da se Avstrija kolje v dva falata, ki sta Cis in Trans. Nemška Sirena, pod ime-nom Rechbauerjev program, obeta sicer Poljakom dosta ali vse, samo da pomagajo tlačiti Čehe in Slovence, in Nemčiji delati most čez Prago in Ljubljano do Adrije. Ali si bodo Poljaki vedli ušesa zamašiti, bo kazala prihodnost. Bodo Tirolci pomagali Čehe krotiti za Cislajtanijo? Tirolci so svobodna nemška kri, ki vedo kaj je svoboda, ki si svobodo znajo z lastno krvjo braniti in jo zato tudi drugim privošijo, ki vedo, da je le zveza svoboda, centralizacija pa le pod-vržba in robstvo, ki si ustroj Avstrije zaradi svoje lastne svobode želijo tako kakor Čehi, in mi Slovenci in vsi drugi federalisti.

Bomo mi Slovenci pomagali Čehe krotiti za Cislajtanski državni zbor?

To naj pokažejo prihodnje volitve. Prihodnje volitve naj kažejo, ali smo mi Slovenci privrženci vladnih progra-mov, ali imamo tudi sami toliko uma in svobode, da nočemo pomagati Čehov krotiti, pomagati nalagati Čehom davkov in vovjakov v onih zborih, kder Čehov ni. Svoboda Čehov bo naša lastna svoboda, njihova potlaka pa dnes ali jutro tudi naša. Vsi narodi in vse dežele imajo dobiti enake pravice, to je pravičen in zato tudi svoboden program, Potockijev Čehe izključujoč program pa je po našem prepričanju nesrečna misel in prvi korak do njegovega padca. Zato zastavimo pri bodočih volitvah vso svojo moč, da zmagamo s takimi

kandidati, ki ne bodo podpirali niti dualizma, niti trializma, ampak opravičeno in ravnopravno zvezo vseh dežel in naro-dov, federalizem, ki nam edino ohrani in ubrani našo avstrij-sko državo in našo slavno dedinsko dinastijo.

Mladoslovenci in Nemci in nemškutarski liberalci.

Pod tim naslovom je prinesel „Slov. Narod“ sledeče: Ko smo morali marsiktero trdo besedo spregovoriti z nekte-rimi slovenskimi voditelji zaradi njih političnih napak, so se voditelji s tem zagovarjali, da so napravili razloček med mladimi in starimi Slovenci. Sami so sebe uvrstili med sled-nje kot tožnike in so prvim očitali neskušnost in politično nezrelost in pa prijateljstvo z modernim nemško-avstrijskim liberalizmom.

Nemško-liberalni časniki so se zaradi teh diferencij ve-selo smejali in so sami sebi ter vsakemu, kdor jih je hotel poslušati, prigovarjali, da morajo zdaj dobiti prijateljev in pomočnikov v slovenskem taborju. Da bi bili ta razpor širili in utrdili, so nam nemškutarji pač tudi zveze ponujali s po-gojem, da bi mi od sebe vrgli duhovstvo. Na te in take po-nudbe hočemo denes enkrat za vselej odgovoriti.

Mi Slovenci sicer nimamo nobenih posebnih razlogov, da bi imeli bogvedi kake velike simpatije do Nemcev, ven-dar jih ni kratko ni malo ne sovražimo. Mi spoštujemo vsakega pošteno mislečega in pravično ravnajočega Nemca. Toda s sleparskim liberalizmom, kakoršnega so Nemci že več časa uganjali v političnih in cerkvenih zadevah, in kateri je izviral samo iz pomanjkanja prave inteligencije in pravne omike, nočemo imeti nobene zveze. Z vso nevoljo od sebe odbijamo ponudbo teh liberalcev, da bi se ž njimi udeleževali surovega ščuvanja in draženja proti spoštovanemu in potrebnemu stanu, čegar udje so sinovi našega naroda, kte-rim ima slovenski narod skoraj edinim zahvaliti, da se je ohranil in dobil nekoliko omike. Radi pa smo pripravljeni Slovenci brez izjeme ostati v dotiki s zlahtnejim, politično in pravno višje stoječim, s pravičnim nemškim elementom.

Stranka, ki navdušeno pozdravlja perfidijo Rechbauer-jevo, ki je nezmožen vse Slovane zatreti, hoče nekterim za-dovoliti, da bi s teh pomočjo tem lažje tlačila in zatirala vse druge; stranka, ki ima za svoja glasila v Gradcu in Ljubljani breznačelne, Slovincem sovražne časnike, ktere vodijo slovanski renegati; stranka, ki se z našimi renegati združuje k „verfassungsfēier“-komedijam na slovenskih tleh, in pri tej priliki svoje prepisane govore proti konkordatu in samostanom prežvekava; stranka, ki se z našimi renegati združuje, da naše ljudstvo pri volitvah moti in surovo na-pada; stranka, čije Slovincem sovražni udje so nemoralni dovolj, da se pri vsem svojem sovražnem mišljenju in kot tujci našemu narodu kot kandidati usiljujejo in se pri tem najzaničljivejših sredstev, — laži in obrekovanja — da su-rove sile poslužujejo; s kratka stranka, ki še ni prišla do abecede demokratizma — ne bo našla pri nas nikdar pri-jateljev in prijateljstva. O tem smo vsi enih misli in v tej zadevi ni nobenega razločka med mladim in starim!

Graški deželni odbor in podeljenje štipendij za zdravoslovce.

V poprejšnih časih je zmirom pomanjkovalo zdravnikov v Štajarski, in zato so prejšnji štajarski deželni stanovi ustanovili štipendije za zdravoslovce v štajarski rojene, ki so se morali zavezati do tega, da bodo kot zdravniki stanovali v Štajarski, zvun, če bi drugje dobili cesarsko službo. Takim štipendistom se plačuje iz štajarske deželne blagajnice na leto 300 gold. v srebru, plačajo se jim zvun tega vsi rigorozi in še zvun tega 100 gold. za potovanje v deželo.

Takih štipendij je zdaj že več in bi se morali deliti po ustanovljenih pravilih naj boljšim študentom zdravoslovja. Stari štajarski deželni stanovi so se posebno iz početka precej držali tega pravila, in tako se je zgodilo, da so tudi neki Slovenci štajarski dobili te štipendije, ker so med njimi res bili kakor so še zdaj, neki prav izvrstni študenti. Zdaj pa, ko vlada naš vsegamogočni štajarski deželni odbor, se pa ne gleda več tako natanko na taka pravila, in vlada pri tem samo protekcija, kakor se to zadost jasno vidi iz nekega dopisa, ki je pred kratkim bil poslan „Slov. Narodu“ iz Gradca, v katerem se namreč bere: „Letošno leto ste bili zopet podeljeni štipendiji (za zdravoslovce namreč). Eno je imel srečo dobiti zdravoslovec, ki je že popred figuriral v vsakem komiteju velikih plesov, ktera šarža kakor znano, ne pride dober kup. Ali kako bi bilo mogoče, da bi taki prosilec „skoz padel“, ki je z g. Paierhuber-om v žlahti. Drugo je dobil drug Nemeč, kteremu so že na gimnaziji sošolci iz visokega spoštovanja kakor pridsemu profesorju vrata odpirali, t. j. za norca imeli. Ali kako bi zopet zamogel tak prosilec „skoz pasti“, kteri zna tako lepo prositi in predstavljati se? Saj se pa tudi ni mogel deželni odbor ustavljati prošnji grofinje N., predstojnice usmiljenih sester, ktera je hodila moledovat zanj. — Če je temu res tako kar celo vrjamemo, se ni čuditi, če najboljši slovenski študenti zdravoslovja ne dobijo takih štipendij, ker reveži nimajo tako visokih faktorjev. Sledi pa iz tega, da je sila potrebno, da štajarski slovenski narod, ki tako mnogo plačuje v deželno blagajnico, s vsemi močmi, ktere postava dopušča, dela do tega, da bo imel prihodnjič naj manj enega zastopnika v deželnem odboru — po razmeri bi morali imeti dva — ki bi gotovo v takih zadevah mnogo koristil slovenskim študentom in še morebiti tudi v mnogih drugih zadevah sploh Slovincem štajarskim. Potrebno je zato pri prihodnjih volitvah gledati tudi na takega poslanca, ki se bo mogel spraviti v deželni odbor.

Dr. Waser in njegovo prestavljenje.

Slovenci imajo pri vsaki premembi vlade to nesrečo, da morajo pobrati take osebnosti, ki so politično propale, in ktere vlada riva od centra na periferijo, samo da se takih oseb otrese. Take napake je napravila vlada pod Belkredijem, posebno kar se tiče Slovencev, ko je osrečila Štajarsko s policijskim ministrom Meesery-tom, Kranjsko pa z odrejenci dogospodarjenih absolutistov in centralistov, namreč z Bachom, Auerspergom itd., in zato je iz tega neogibno slediti moralo, da je slovenski narod samo nezaupljivo proti prišel.

Tako politično breztaktnost — naj manj rečeno — je tudi storila vlada Potocky-ja, ko je taki iz početka svojega delovanja imenovala dr. Jožefa Waser-ja, sekcijonskega šefa v ministerstvu pravosodja, za drugega predsednika štajarsko-kranjsko-koroške više deželne sodnije v Gradcu. Waserjevo ime je v politiki dovolj poznano, in po pravici sovraženo posebno od Slovencev, ktere je on v graškem deželnem zboru večkrat in na grozovit način sramotil, — njega se bojijo tudi oni, ki so ž njim enakega stanu, zaradi znane njegove enostranosti, prirojene hudobe in v političnem boju strank izrejene brezozirnosti proti vsemu, kar se ne uklanja krivemu bogu „ustavoveren“. Sicer je principijelno pri vladi, ki je odstopila, vladal nepotizem — razdajanje uradov med žlahto — to je sicer značajnost take izključivno-stranske vlade, kakor je bila prejšnja. V južnih deželah vendar, v kterih je bil upljiv dr. Waser-ja v administrativnih opravilih pravosodja močen, da, celo neomejen je nepotizem dosegel že mejo dopuščenega. Z mirno vestjo morem klicati na svedočbo odstopljeno vlado, da v onih deželah, v kterih sta-

nujejo Slovenci, noben uradnik ni dobil službe, kterega ni priporočal dr. Waser brez ozira na predlog prve, druge in celo tretje inštancije, na predlog namreč poročevalca v ministerstvu pravosodja samega, če poročevalec in dr. Waser ni bila ena in ona ista oseba.

Ravno tako bode tudi vse uradništvo lahko svedočilo, da v onem času, dokler je še on imel popolni upljiv, že noben uradnik za naprej ni imel upanja dobiti više službe, ki ni bil tako srečen spadati med njegove ljubljence. Tako se je pripetiti moralo, da so se med tistimi, ki so prišli v više službe, nahajali tudi mnogi brez poklica, in da se je pri vsakem podeljenju više službe čul pravičen razsod med uradniki: spet eno ničlo več! — To protegiranje svojih ljubljencev je dr. Waser s tako doslednostjo izpeljeval, da so uradniki, ki so vse te razmere natanko poznali, že vsikdar za naprej gotovo znali, kdo bode to ali ono službo dobil, in kteri ljubljencev dr. Waser-ja še mora kako višo službo dobiti; vse eno, ali je ta bil pri kaki inštanciji za to službo zaznamovan ali ne, in če ni upal sam za tako službo prositi, je bil pred delitvo službe poprašan, ali ne bi morebiti hotel v tej službi vladi svoje izvrstne moči dati, ali morebiti drugemu na ta način prostor napraviti, kteremu so po tem spet njegovo službo dali. Da so se pri takih razmerah morali mnogi spački roditi, se ni čuditi! Tako piše o tej stvari neki rodoljub iz Ljubljane v „Politiki“.

Gospodarske stvari.

Umni sadjorejec.

Načini, po kterih se drevesa cepijo.

1. Z nakladom ali pilepljenjem.

Ako sta cepič in divjak jednake debelosti, se odreže divjak, kder je lepo gladek blizo ped nad zemljo, in sicer od spodaj gori en palec dolgo; po tem žlahni cep ravno tako, da imata oba gladke, visoke in široke rane. Ko se vkup deneta, mora pri obeh biti les na lesu in koža na koži, da se nič rane ne vidi. Če je cepiča rana manjša, to je, če cepič ni tako debel kakor je divjako deblo, tudi velja, naj se le na eni strani koža na kožo prileže. Potem se cepič pazljivo, da se ne premakne, divjaku s poveščeni trakom poveže in dobro zategne, da se cep z deblom dobro zveže in sprime; sedaj se rana zgoraj na cepiču, ki se je prikrajšal, da ima samo dva ali tri popke in rana na divjaku s cepivnim voskom zamažete.

Tudi s poveščeni popirjem je koristno povezati, tak trak sam od sebe počí, ko cepič čvrsto raste, a platnenega pa je treba odviti, da se ne zajé. Inače je tudi poveščeno lipovo ličeje dobro. Nepoveščeni povoj ne velja, ker rane mokrote ne obvarje, se scasoma potegne in cep odstopi.

Traki naj so kakošni koli, se tako poveščijo: Dreveni vosek se v kaki posodi razpusti, trak potegne po vosku, ki se z dvema prstoma na koncu drži, z dvema prstoma pa druge roke se vosek spet odrigne, da trak malo masten ostane. Takih trakov se lahko mnogo napravi naenkrat, da so pri rokah. Z nakladom cepiti je najboljšo med vsem cepljenjem, posebno če sta deblo in cep enake debelosti, ker za pol leta rane že poznati ni, tako hitro zaceli; pa tudi najraje se prime. Vsako pleme sadnega drevja se da tako cepiti, če je le divjak tako debel, kakor je gosje pero, že velja. Cepi se lahko od zadnjega meseca oktobra skozi celo zimo do sredi sušca. Še celo korenine pri presajanju divjakov odrezane se dajo tako pocepiti, posaditi in lepo rastejo. Tudi vinske trte v zemlji ali nad zemljo je dobro tako cepiti.

2. Cepljenje s popkom.

S popkom se cepi, če se surov popek iz žlahne mladike vzame in v divjak tako vtisne, da se ž njim zraste in žlahno mladiko požene v lepo drevo.

Popek se izreže od žlahne mladike lepo in gladko tako, da bo zgoraj in zdolaj in okoli njega kože, lesa pa zraven ko naj manj se držalo, če ima list, se mu ga pol odreže. Po tem se vrže v divjakovo kožo, nizoko pri tleh, kder je lepa, gladka koža, ranica, kakor jo popek potrebuje, po dolgem na deblu in poprek tako, ter se za toliko odluši, da se vsa platica s popkom pod kožo divjaku spravi, in zadnjič s

trakom spodaj in zgoraj rana trdno povije; cepivnega voska tu ni treba. Če popek raste, se divjak dober palec nad rastečim popkom tako prekoma odreže, da rana na nasprotno stran popka pride, in še le drugo leto, ko je iz popka močna mladika izrastla, se konček divjaka blizo cepa vprek odreže, in rana zamaže.

Pred kresom se to dela s starim nevelim, po kresu pa z novim popkom; prvi bo še tisto leto, drugi pa prihodnjo spomlad gnal, če se je prijel. Kar se pa pred kresom popkova, če je buda zima, take mladike rade pozebejo, ker so še prenežne. S popkom se cepi v mužno ali sočno drevje, tedaj od sv. Florijana do sv. Mihela. Za tako cepljenje so najpripravniji divjaki, ki so debelost gosjega peresa dosegli.

S popkom cepiti so te-le dobrote: V divjak se mala rana naredi, ki brž zaraste; se zamore vsako pleme sadnega drevja na tak način žlahniti in zraste lepo drevo. Breskve, marelice in nizoka drevesa se večidel s popkom cepijo; če se kateri popek ni prijel, se da ponoviti še tisto leto, ako je drevje še zadost muževno. S popkom ena oseba na dan več sto dreves pocepi. Najbolje s popkom cepiti je po jutrih in večerib, posebno pa če je poprej topli dež bil in sicer v mladiko, ki je v tistem poletju zrastle; v vročini in vetrovju pa ne gre popkovati. Popki se na severni strani divjaka vtisnejo, da jih pregorko sonce ne posuši, ali pa se veja postavi, da popku senco dela.

Dokler popek ne izraste, se ne smejo divjaku ne vejice ne vrh odrezati, da se sok v divjaku ne overa. Kdor hoče divjaka visoko cepiti, mora popek na tisti strani vtisniti, kder bo v najlepši vrh izrastel, da bo drevo lepe podobe. Ako je divjak zakrivljen, se naj popek tam in tako vtakne, da bo po tem drevo gladko in ravno zrastle. Popopkovanje je treba hitro opraviti, posebno pri koščenem sadju, ker se popki brž posušijo. Ktero drevje prej v sok prihaja, tisto se mora prej cepiti, tako najpoprej: črešnje, breskve, marelice, slive; po tem peškani sad in sicer najpred poletni, za tim jesenski, zadnjič pa zimski. Jablane in hruške se zamorojo v mlado pa tudi v starejo gladko kožo popkovati, a koščeni sad pa samo v mlado kožo cepiti. (Dalje.)

Pripravljanje ovčjega sira.

Mleko, iz kterege je posneta smetena in katero ne sme biti pregosto, se sgreje v kotlu in prav dobro zmeša s siriščem. Sirišče se pripravlja tako, da se voda do vrelega sgreje, dobro osoli in ko spet mrzla postane, da se v njo vrže širišnik (telečji želodec). Od te tekočine se primeša za žlico mleka. Ko se je sirišče z mlekom dobro premešalo, mora mleku tako dolgo stati, dokler se ne osiri.

Ako hočemo da dobi sir posebno dober okus, se mora vsak drugi dan posneti smetena iz onega mleka, katero se je zvečer poprej nadojilo in taki soglelo. Po tem se spet ravna, kakor je že rečeno.

Če bi se vendar bati bilo, da bi prej sogleto mleko v veliki vročini lahko okisnole, se mora nekoliko ravno poprej nadojenega črstvega mleka hitro sogleti in med drugo mleko zmešati.

Ko se je sir že napravil, se mora dobro zgnjesti in vložiti v male luknjaste posode, da odteče sirotka; v tej posodi, ktera tudi da ono podoba, katero sicer dati hočemo, ostane sir tako dolgo, dokler ni tako trd, da se lahko dene na slamo; mora se vendar vsak dan večkrat obrniti. Po tem se sir mora osoliti in se hrani na lesah (pletenicah) v črstvem zraku, kder se mora vsako jutro in večer obračati tako dolgo, dokler ni popolnoma suh in potem se še le vloži v soleno vodo, kder se spet tako dolgo moči, dokler v njega ubodjena igla več ne stoji; zdaj se namaže z oljem in žganico se vloži v kamnene posode, se dobro zaveže in se postavi na suho mesto. V jednom mesecu je sir iz ovčjega mleka na ta način popolnoma in dobro napravljen in se lahko proda v zlo oddaljene kraje in druge dežele.

Dopisi.

Od sv. Jurja pod Rifnikom 17. maja 1870. — V našem kraju se je letošnjo spomlad prikazalo čudovito veliko kebrov (hroščev), tako, da se je zares bati, da bode ta mrčes mladike na hrastju in drugem hostnem drevju ogu-

lil, in na sadnem drevju, katero res tako lepo cveti, nezmerno škodo napravil in po takem cenovno usnja zvišal, in pri sadnem pridelku veliko škodo napravil.

Srčno in živo zahvalo vemo našemu županu gosp. dr. Ipavcu, da je spoznavši bližajočo se nevarnost, precej po g. učiteljih dal otrokom zapovedati, da naj marljivo kebre lovijo in jih njemu prinašajo. Dal je tudi oklicati, da naj kmetje kebre loviti dajo in jih pokončajo.

Vse to ni bilo brez uspeha. Otroci so mu nanosili do denašnjega dné 173 bokalov kebrov, ktere po 2 kr. bokal plačuje.

Vsak bokal 520 kebrov šteje, nabralo se je tedaj 89.960 kebrov. Vsaka babica leže, kakor „Praktischer Landwirth“ od 16. maja 1870 št. 10 po Pöppig-u trdi, po 400 jajc*). Stavimo, ko bi bila od vseh teh kebrov polovica babic, tak se je s tem čez 17 milijonov kebrovih jajc pokončalo.

Škoda, katero kebre hostnemu in sadnemu drevju napravljajo, je vsakemu znana. Posnemajte tedaj g. župani, učitelji in kmetji ta lepi izgled.

Iz Ptujske okolice meseca majnika. — Kako malo uro niže Ptuja pri veliki cesti stoji deska z napisom: Ortschaft: St. Marxen. Kraj: markovsce. Gemeinde: St. Marxen. Srenja: markovska. Polit. Bezirk: Pettau. Polit. Okraj: ptujski. — Ko se sprehajaje oni deski približujem, mi nasproti ženeta dva možaka neko kravo, ki naenkrat začne divjati in oba čvrsta možaka vlačiti. Gledam in mislim, kje bi bilo kako strašilo; mene se, mislim, gotovo ni ustrašila; hitro mi prifrči hrošč mimo uha, samo eden in letos prvi, in tako male živalice se gotovo krava tudi ne ustraši; približam se oni deski in možema, in zdaj pride v misel, da mora gotovo ona deska biti strašilo, na kateri so imena pisana, skovana po nemškutarški gramatiki. — Dvesto stopinj niže onega strašila stoji kažipot z napisi: Nach Pettau — Nach Ankenstein — Nach Sauritsch. Pred kratkim me je obiskal mili prijatelj, ki je imel „kužeka“ kre se. Psek leti pred nama, in ko pride do onega kažipota, se ustavi, gleda napisana nemška imena, dela učeni obraz, kakor da bi hotel nama kaj raztolmačiti, pa hitro začne z glavico kimati, na naju se oziraje, in kaj nama je hotel povedati? — gotovo, da celo njemu ta reč ne gre v glavo.

Da nemškutarjem slovenski kruh dobro tekne, je znano in očitno kakor beli dan; kako pa se oni potegujejo za napredek naroda, med katerim živijo? Sicer mali dokaz temu, vendar črno na belem, so nove deske pri vesnicah, ki nam kažejo njihova imena. Tu vidimo razun prejšnega „markovsce“: Kraj: nove ves, ali Kraj: Pukovce, Srenja bukovska, ali Kraj: spieble, Srenja spuhljska. Ali ni to očitviden dokaz, da se naš jezik očitno zasmehuje?! Bog vari, svojega bližnjega sovražiti ali zaničevati, vendar milo se mi stori, kadar vidim ali srečam človeka, kteremu slovenska kri teče po žilah, on pa se šteje k olikanim (?) nemškutarjem. Takrat mi pridejo vselej na misel besede: Kdor zaničuje sam sebe, podlaga je tužjevi peti.

Politični ogled.

Njih Veličanstvo cesar je z jednim patentom razpustil državni zbor, z drugim pa vse deželne zборе z vnu českega, ob enem s tema patentoma je „Wien. Zeitung“ prinesla tudi še tretje važno pismo g. ministerskega predsednika Potockija, v katerim je cesarju svetoval ravno rečene odloke.

Priprave za volitve v deželne zборе se morajo taki začeti, kedaj se vendar spet snidejo deželni zbori, bode odločil cesar.

Ko smo ta cesarska patenta brali in pismo predsednika ministerstva, smo bili taki prepričani, da se ministra — Potocki in Petrino — ki sta bila v Pragi, nista pogodila s Čehi in moramo reči, da zlo obžalujemo, da se ni napravila sprava med avstrijskimi narodi, in da smo več pričakovali od Potockija, kakor bomo res dobili — —. Znano je dovolj, da so Čehi pred vsem drugim zahtevali, da se naj vezdajni česki deželni zbor razpusti, da se naj z nova voli in da se hočejo v deželnem zboru sniti in pred vsem drugim napraviti novi volilni red za deželni zbor, ker vezdajni volilni red jim celo ne zadostuje. — Tudi nam ne.

*) Številka se mi zdi prenapeta, in neki drugod sem bral, da kebrova babica le 30—40 jajc izleže. Nič ne dene, pri vsem tem se je le dosti jajc tega mrčesa pokončalo. Pis.

Dalje se pravi, da Čehi decemberske ustave ne pripoznajo, in da zato nočejo nikakor iti v državni zbor, v katerem bi se naj po tej ustavi postavodajstvo nadaljevalo.

Ministra českých pravičniků tjrjatev nista hotela spolniti, iz česa se vidi, da se tudi Potocki decemberske ustave strogo drži. — Žalibog!

Zdaj se poljski voditelji pogajajo z ministerstvom na Dunaju, in radovedni smo, kako bo ta pogodba končana.

Pravi se, da po tem pridejo na vrsto Tirolci in Slovenci. Če bo res? Zdaj se Tirolci pogovarjajo s Čehi in upati je, da bodo šli z njimi enako pot. Ali ne bi bilo koristno, če bi se tudi slovenski voditelji pogovorili s Čehi?

Pretekli teden je celi svet gledal v P r a g o. Kder pa so se res godile prav važne stvari. Ministra so se pogajala s českimi voditelji, bila je svečanost Havličekova, odprla se je industrijska izložba in bila je velika svečanost Janeza Nepomucenskega kakor vsako leto, ktere se je letos udeležilo više 15.800 ptujcev. Vse se je vršilo prav mirno.

Ogerska bode prej ko ne dobila novo municipalno postavo, načrt te postave je sprejet v Deakovem klubu, kar je skorej toliko, kakor da bi bila postava tudi že v zbornici potrjena.

V Hrvaški je ljudstvo zlo razdraženo s tim, da je opozicija izrekla, da se pogodba z Madjari naj revidira, vre zato od dné do dné zmirom bolj, če se ravno vladina stranka trudi ljudstvu dokazati, da je zveza s Madjari Hrvaški zlo koristna; vse to nič ne pomaga, ljudstvo noče nič več vedeti o vladi v Peštu, hoče pa, da se združi Krajna in Dalmacija s Hrvaško, in da se napravi samostalno kraljestvo.

Ruski cesar je bil v Berlinu in govori se, da se je napravila močna zveza med Rusko in Prusko.

V Francoski so možje, ki so spadali k levici, stopili iz ministerstva, in mesto njih so že imenovani drugi ministri, izmed kterih je knez Grammont postal minister zunajnih zadev.

V Bukareštu je novo ministerstvo razglasilo svoj program, kteri se strinja v načelih: „uravnost in postavnost“. Če se bodo tamošni ministri res tega držali, bi naj šli naši v Bukarešt po ministre.

V Italiji še zmirom republikanci rogovilijo.

V Španiji je ministersko svetovalstvo sklenolo, da se naj izkličé Serrano za kralja če drugače ne bi šlo.

Med turško in grško vlado so se strune spet začele zlo napenjati, ker Grki trdijo, da turški poslanec v Atenah zmirom draži druge vlade soper Grško.

Novičar.

(Zaupnice slovenskim poslancem.) Politično društvo „Soča“ je, kakor smo že povedali, imenovalo poslance g. Hermana, dr. Vošnjaka in dr. Zarnika za častue ude. Diplome je kaligraf Franjo Ferfila prav lepo izdelal. Zaupnice se glasijo: „Slava velecenjenemu gospodu N. N. Vaše neprecenljive zasluge za „Slovenijo“ visoko spoštovaje, Vas je politično društvo „Soča“ v Gorici v občnem zboru dué 24. februarja 1870 enoglasno imenovalo svojega častnega uda. Čast nam je naznaniti, Vam ta sklep, kterega smo posebno veselili.“ — V Gorici 1. aprila 1870. Za politično društvo „Soča“ predsednik: Dr. Lavrič l. r., tajnik: E. Klavžar l. r.

(Katoliško politično društvo) se bode v kratkem napravilo v Mariboru. 22. t. m. je bil prvi shod družbenikov, kterega se je vdeležilo više 80 prihodnih udov; brala so se že napravljena pravila, od vseh nazočih odobrila in poslala do vlade za potrdbo.

(Tabor) za sežanski okraj in tržaško okolico se je odločil na 29. t. m.

(Tabor v Cirknici) je dovoljen na dan 12. junija s sledečimi točkami: 1. Zedinjenje Slovencev v jedno kronovino; 2. vpeljanje slovenskega jezika v šole in uradnije, 3. razširjenje samouprave županištev; 4. prošnja do c. k. deželne vlade, da zaradi hitrejšega odtoka voda po ces. inženirih da preiskavati žrela cerkniškega jezera in v Ložu in Planini; 5. prošnja do c. k. vlade, da pripomore k znižanju vožnine za les, vino in premog po železnicah, in 6. želja, da se pospešijo dela o razvezi gozdnih služnosti (servitutov).

(Toča) je v ponedelek, t. j. 23. t. m. v slov. Gorici posebno po pesnički dolini tako strašno vse pobila, da so morali žita požeti, da še na ta način vendar nekaj haska iz njega dobijo, tudi v vinogradih je najmanj za eno leto trgatvev

odnesla. Tudi od drugih krajev naše lepe slovenske dežele prihajajo enaki hudi glasi. Neki vremenski preroki pravijo, da bomo letos večkrat tako hudo vreme doživeli; Bog daj, da bi bili ti krivi preroki.

(Dr. Toman) je bil 18. t. m. v Mariboru in se je razgovarjal z nekimi tukajšnjimi rodoljubi. Iz tega razgovora se je pokazalo, da smo vsi edini kar se tiče sredstev in pot, ktere moramo rabiti in hoditi v praktični politiki, edini in složni pa tudi smo v končnih cilih.

(Opozicijski črevljar.) Nekemu črevljaru v Velikem Varadinu v Ogerski, je zlo v srce segalo, da je minister pravosodja tirjal od mestnega zastopa v Peštu, da naj zboljša ječe in sploh živež jetnikom. Pisal je zato „Biharju“, da g. minister naj ne skrbi tako dobro samo za jetnike, temoč tudi za take uboge črevljare, kakor je pisatelj lista, ker ta mora z svojo rodovino, ki ima osem glav, živeti v jedni sobi, ki se niti prevetriti ne more, s svojimi rokami mora sam svojo veliko družino hraniti, ker žena je že več let tako bolena, da ne more nič storiti, in otroci so še vsi majheni; pri vsem tem velikem uboštvu mora na leto plačati 7 gold. dače, in ko je pred kratkim od sejma šel, so ga tolovaji popadli in mu vzeli 45 gold. denarja in pet parov črevljev, ko pa pride domu, najde eksekucijo zaradi neplačane dače „Bog se usmili takemu življenju, takemu blagostanju očetnjave!“ više ubogi črevljar. Če tedaj vlada tako očetovsko skrbi za potepuhe, tate in tolovaje, bi naj skrbela tudi za uboge državljane, ki plačujejo dačo.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaždinu		V Mariboru		V Celju		V Ptujju	
	fl.	k.	fl.	š.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	50	5	—	5	20	4	90
Rži	3	65	3	65	3	60	3	50
Ječmena	2	45	0	00	3	65	3	30
Ovsa	2	5	2	45	2	50	2	90
Turšice (koruze) vagan	3	45	3	60	3	40	3	80
Ajde	3	—	3	10	3	45	2	75
Prosa	2	80	2	40	3	50	2	30
Krompirja	2	45	1	70	1	80	1	55
Govedine funt	—	21	—	26	—	24	—	25
Teletine	—	22	—	26	—	24	—	25
Svinjetine črstve funt	—	26	—	26	—	24	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	—	—	8	50	11	—
" 18"	—	—	5	60	0	—	—	—
" 36" mehkih	4	—	—	—	6	20	8	—
" 18"	—	—	4	—	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	70
" mehkega	—	50	—	50	—	45	—	60
Sena cent	3	—	2	50	1	90	2	60
Slame cent v šopah	2	—	1	70	0	95	1	70
" za steljo	1	60	1	30	0	85	1	25
Slanine (špeha) cent	38	—	42	—	38	—	40	—
Jajec šest za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 5 fl. 86 kr. a. v.

Ažijo srebra 121.25.

Narodno drž. posojilo 96.50.

Loterijske srečke.

V Gradcu 21. maja 1870: **43 15 84 55 69**

Prihodno srečkanje je 4. junija 1870.

Hranilnica

občine mesta Brežic.

Hranilnica občine mesta Brežic, ktera je od c. kr. namestnije v Gradcu 6. prosenca 1870 št. 15844 dovoljena, začne svoje opravke

meseca junija 1870.

Od konca bode uradni dan vsak pondeljek v mestni hiši od 8. do 11. dopoldne, razun tistih pondeljkov, na ktere pade praznik ali sejem v Brežicah. Ta dan se bodo denarji sprejemali in nazaj plačevali, in tudi druga opravila dovrševala. Od denarjev, kteri se v hranilnico vložijo, se bode 5 od 100 obresti plačevalo, od razposojenih denarjev pa 6 od 100 obresti jemalo.

Za varnost vloženih denarjev je občina Breškega mesta za 10.000 gld. svojega nepremakljivega premoženja zastavila.

Ravnateljstvo

hranilnice občine breškega mesta.